

Höstprogram 2005

SÖDERHAMNS

FÅGELKLUBB

Söderhamns Fågelklubb (SFK)

Syfte

SFK:s syfte är att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och dess miljö, att verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar och fågelmiljöer, samt att skapa förutsättningar för medlemmarna att aktivt utöva sitt fågelintresse.

Bli medlem

Medlemskap i SFK erhålls genom att sätta in 100 kr (oavsett om Du betalar för enskild person eller hel familj) på vårt postgirokonto 879140-2. Glöm inte att ange Ditt namn och Din adress!

Styrelsen vald vid årsmötet 2005

Ordförande:	Thomas Thiger	0270-150 69
Vice ordf.	Stefan Persson	0270-42 21 56
Sekr.	Birgitta Fröberg	0270-42 84 86
Kassör:	Stefan Wiström	0270-136 93
Ledamot:	Ulla Persson	0270-417 47
Ledamot:	Lars Henningson	0278-66 53 68
Ledamot:	Anna Onelius	0270-155 69
Suppleant:	Bengt Göthe	0270-704 81
Suppleant:	Lilian Wallén	0270-353 80
Suppleant:	Gunnel Edenström	0270-28 61 97

Hemsida

www.silvertarna.se

Webmaster: Bengt Göthe

Programgrupp

Birgitta Fröberg, Ulla Persson, Lilian Wallén, Bengt Göthe, Anna Onelius

Layout och bildhantering

Gunnar Andersson

Klubblokal

Bygdegården Vargen, Kyrkogatan 18, Söderhamn

Omslagsbild: Stenfalk (Foto: Thomas Thiger)

Ordförande har ordet

Den som sig i naturen ger får naturen tåla – för att travestera på ett känt uttryck.

Under vårens fågelkurs gjorde vi ett besök i Ålsjötornet där vi som vanligt hade magnifik utsikt över Ålsjöns alla fåglar. Kvällssol och kaffe lade en fin inramning på upplevelsen och vi kunde bl.a. se att grågässen hade nyligen kläckta gässlingar som de simmade omkring med. I närheten låg en vacker sångsvan och betade. Av en händelse råkade gåsfamiljen komma för nära sångsvanen varför denne genast gick till attack mot gässen. Med kaffet i vrångstrupen kunde vi se hur svanen hann ifatt en av gässlingarna och dränkte denne genom upprepade hugg och nedtryckningar under vattnet! Va? Får man göra så? När ungen flyter död på ytan avslutas proceduren med att svanen breder ut vingarna, sträcker halsen i vädret och skriker ut ett ”Tarzanvrål” som hörs över hels sjön! (Har för mig att svanen även slog med vingspetsarna mot bröstet, men det kan vara en efterkonstruktion...) Den vackra stämningen är som bortblåst och vi hinner knappt hämta andan innan svanen återigen tar upp jakten på gässlingarna. Till vår förskräckelse ser vi hur svanen hinner upp ännu en unge och dödar den på samma sätt! Även denna gång demonstrerar svanen sin auktoritet genom ett ”Tarzanvrål”. Nä, nu får det väl vara nog! Sjön räcker väl till för alla?

Vad hände egentligen? Vems var felet? Gjorde gåsmamman ett allvarligt lagbrott när hon simmade in i sångsvanens revir? Eller gjorde sångsvanen sig skyldig till bruk av övervåld då gässens provocerande får anses som ringa? Övervåld är dessutom ett ”understatement” eftersom svanen inte dödade för att få föda utan till synes helt meningslöst! (Dessutom borde sångsvanen ha förstått att ett dylikt uppträdande starkt påverkar övriga svanfamiljers image som vackra och värdiga fåglar!)

Men även om vi tycker oss kunna utse någon skyldig så måste vi fråga oss efter vilket rättssystem vi skall döma. Gäller svensk lag? Nej, sanningen är naturligtvis att det är efter naturens lag vi skall döma! Och efter naturens lag är detta tillåtet! Naturen har räknat med att ett visst antal ungar försvinner på detta sätt. Det är faktiskt inte ovanligt

med skildringar över liknande händelser. Senast läste jag om knipungar som på likartat sätt dödats av storlom!

Så, när Ni skådar fågel kommer Ni förr eller senare att uppleva händelser som kan tyckas grymma sett ur vår världsbild. Det kan gälla gökungen som parasiterar på rödhaken, flugsnapparens som kastar ut talgoxen för att komma åt holken, eller tranan som tar några nyss kläckta tofsvipeungar till frukost. Döm då efter naturens lag!

Väl mött i markerna!

Thomas Thiger

**Vinnare av korsordstävlingen i vårprogrammet blev
Gunilla Nygren, Hudiksvall**

AviFaunaresa till Skottland 2005

Jag bestämde mig våren 2005 för att delta i en AviFaunaresa till Skottland. Jag har alltid velat åka dit för den vackra naturens skull. Att kombinera det med fågelskådning, tyckte jag lät som en mycket bra idé. Och det kan jag lova att det var.

Att sammanfatta mina intryck på några sidor är inte lätt. Jag har bidragit till reserapporten som finns att köpa på Naturbokhandeln, om någon vill läsa mer om resan.

Det har varit en fantastisk resa. Landskapet är precis så vackert och fascinerande som jag tänkt mig. Skådningen har varit perfekt för en relativ nybörjare som jag är. Jag har fått se alla nya arter i sådana mängder att jag kunnat befästa hur de ser ut och rör sig. Tempot har varit lagom hårt, vi har ätit och sovit bra. Vår reseledare Ola Bondesson har gjort ett fantastiskt jobb med planeringen av resan.

Jag gör här en kort presentation av några av de platser vi besökte.

Leighton Moss

Leighton Moss är ett våtmarksreservat. Här möttes vi av det brittiska sättet att skåda fågel.

Man går på spångar ut till gömslen som ligger precis invid vattendragen. Vattendragen påminner om Ålsjön och där låg fullt med änder av olika slag; skedand, snatterand, gräsand, gravand och gäss. Den bruna kärrhöken skrämde då och då upp småfågeln när den svepte förbi. Det satt en del folk i gömslena, men alla var mycket hjälpsamma. De hjälpte oss att upptäcka en rördrom i vassen.

Vid ett annat gömsle såg vi minst 250 rödspovar! Deras röda huvuden lyste otroligt vackra i motljuset! Vi såg också andra vadare som glutt-snäppa och rödbena.

Farne Islands

Farne Island är en ögrupp med häckande fåglar.

På Staple Islands möttes vi av en helt osannolik syn; tusentals toppskarvar, tretåiga måsar och sillgrisslor, samt några hundra tordmular och stormfåglar låg på bo på klipporna. Tusentals lunnefåglar flög ut

och in ur sina bohål i marken. Hålorna har de antingen tagit över efter kaniner eller själva grävt med sina fötter. De är ned till en meter djupa. Det var en väldig trafik med fåglar som flög ut från ön ”tomnäbbade” och tillbaka med näbbarna fulla av fisk. Lunnefåglarna har små hakar i näbben så de kan fästa flera fiskar på en gång.

Vi landsteg också på Inner Farne. Där var den stora förväntningen att, bland silvertärnorna, få syn på rosentärnan. Med hjälp av de lokala guidernas anvisning, lyckades vi få syn på ett par häckande rosentärnor ute på klipporna. Det är svårt att få rosentärnan att lyckas med häckningar och de som arbetar med fågelskyddsarbete på ön, har i år sett två par som gör ett försök. Nu är det bara att hålla tummarna för att de lyckas.

Ola hade förvarnat oss om att ta på oss regnkläder med huva för denna expedition, eftersom silvertärnorna anfaller. Det gjorde de verkligen. Alla fick vi några pick i huvudet när vi passerade deras söta ungar.

Färjor mellan olika öar

På färjeturerna fick jag se mitt livs första mindre lira. Det är fantastiskt att se dem flyga över vågorna. De flyger lågt och utnyttjar vinden över vågorna. De vänder sig så att man ena stunden ser den mörka översidan och nästa den ljusa undersidan. Mellan vågtopparna såg vi massor med tordmular, sillgrisslor, tobisgrisslor, havssulor och måsfåglar. Tuffast var sillgrisslorna som låg kvar tills färjan var helt nära. Då dök de. De kan dyka ned till 40 meters djup! I havet hoppade också tumlare. På alla sjömärken satt toppskarvar som svarta extrapinnar.

Islay

På Islay träffade vi Malcolm Ogilvie och besökte hans livsverk, Islay Wildlife Centre. Malcolm berättade om och visade bilder på fågellivet på ön. Islay ligger med västra sidan mot Atlanten. Över Atlanten kommer många fåglar från Grönland. På vintern övervintrar 45 % av världens population av de grönländska vitkindade gässen samt många tusen blåsgäss på ängarna här. För att göra bönderna skadelösa har RSPB (Royal Society for Protection of Birds) utverkat att de får ersättning för det gässen äter upp. Under resten av året betas gräset av kreatur för att det ska vara lagom högt åt gässen, när de kommer på hösten. Därför är ön till största delen betesmark. En annan art som gynnas av betesmarkerna är alpkråkan. Den trivs här eftersom det aldrig

blir tjäle och det finns klippgrottor att häcka i. Avsaknaden av tjäle gör att de året om har tillgång till sin favoritföda (spyflugans larver) som finns under komockor. Mellan de betade områdena låter man det höga gräset få vara kvar så att kornknarren ska få skydd.

På Islay var vi bl.a. på kvällsskådning. Vi skulle spana efter tornuggla och lyssna efter småfläckig sumphöna. Vi stod några timmar bland knotten och tittade på den vackra solnedgången. I mörkret hörde vi den småfläckiga sumphönan vissla och på taket på den byggnad vi hade bevakat, satt tornugglan och spanade i någon minut. Sen flög den iväg på nattjakt.

Kentyrehalvön

På Kentyre åkte vi bl.a. ut på en båtut i kuling. Båten var en större gummibåt och man satt grensle över bockar så att vi satt högre än relingen.

Utfärden var lugn så länge vi var i viken, men när vi kom ut på öppet hav slog vågorna mot båten så det stänkte. Vid sydsidan av Sanda Island stannade båten till, så att vi fick studera djurlivet.

I vattnet simmade både knobbsäl och gråsäl. De var nyfikna och deras periskophuvuden kom emellanåt upp för att titta på oss. Runt om oss låg och flög alkorna.

Vi åkte vidare ut mot Aisla Craig. Det är en havssulekoloni. På väg mot kolonin såg vi massor av mindre lira och havssulor. Vi kom dem väldigt nära i den öppna båten. Fyra toppskarvar flög i formation ikapp med båten när vi var uppe i 40 knop.

På Aisla Craig var det havssulor; i luften, i vattnet och på land. 50.000 havssulor färgade klipporna vita. Nu var det bra med häckningar, men för några år sedan hade man haft problem med råttor som invaderat ön och ätit upp äggen. Nu hade man fått bukt med råttorna.

Jag tyckte att det var fantastiskt att få vara så nära vattnet och se djurlivet på så nära håll.

Arran.

Arran är som Skottland i miniatyr. I norr var det som uppe i högländerna. Gröna kullar med steniga berg i bakgrunden, gjorde vår kungsörnsspaning till en mycket vacker upplevelse. Vid vägkanten växte

massor av fingerborgsblommor, tuvull och spännande gräs.

Söderut var det lågland och odlad mark. Vi stannade till vid havet och såg tumlare och havssulor. Vid en fors stannade vi för att spana efter kungsörn. Vi såg ingen kungsörn, men dock forsärsla i bäcken.

Vi for vidare längs de smala vägarna och jag såg en grupp havssulor som dök och fiskade i ett stim. Vilken härlig syn det är! Det är havssulorna som jag kommer att sakna mest från resan.

Er Skottlandsreporter Birgitta Fröberg

Besök SFK:s vinterutfodringar!

För att hjälpa småfåglarna att klara den kalla årstiden diver SFK fyra utfodringsstationer i kommunen. Matningen sker under oktober-maj och matgästerna låter sig villigt beskådas vid dessa stationer. Platserna är:

- Ålsjön (vid gamla tornet)
- Västerbacken (bakom lasarettet)
- Granskärs våtmark (efter stigen mot Vågbro)
- Stortjärn (efter Mostigen)

Höstprogram 2005

Bästa medlem!

Hösten är som bekant den tid då alla flyttfåglar ska återvända till sina vinterkvarter. För oss innebär det många tillfällen att skåda fågel.

Vi går mot mörkare tider, så då får vi utnyttja mörkret till att bl. a. se på bilder som våra medlemmar tagit. Det finns många duktiga fotografer i klubben, så ett besök på våra bildvisningar är mycket givande.

Alla är välkomna på våra exkursioner och andra aktiviteter. Ta gärna med vänner och bekanta.

OBS!

Eventuella ändringar och tillägg i programmet uppdateras via vår hemsida (se sid. 2).

Exkursionerna sker i samarbete med Studieförbundet, Söderhamn.

Bra att veta om våra exkursioner och inomhusaktiviteter:

Vi träffas vid långtidsparkeringen på Resecentrum för samåkning om inte annat anges i programmet. Det går alltså bra följa med på våra exkursioner även om du inte har egen bil.

Varma kläder och fika är alltid bra att ha med. Vi står ofta still och då kan det bli ganska kallt. Då är det gott att värma sig med lite fika och en varm tröja. Fågelbok och kikare är också bra att ha. Det är alltid någon i gruppen som har med sig tubkikare, så det går bra att få låna om man inte har egen. Man behöver inte vara expert för att följa med. Vi hjälps åt att besvara frågor och kom ihåg, det finns inga dumma frågor. Vissa exkursioner är lite mer ansträngande med t.ex. en längre promenad, och då har vi försökt ange det i programmet. Har du frågor går det alltid bra att kontakta exkursionsledaren.

När vi är inomhus träffas vi på Bygdegården Vargen om inte annat anges. Bygdegården ligger på Kyrkogatan vid Ulrika Eleonora kyrka.

Söndag 11/9

RINGMÄRKNING Granskär

Ringmärkningsexkursionen är en av de mest populära aktiviteterna i vår regi. Här har du chans att få se våra småfåglar på mycket nära håll. Även i år håller vi till vid Granskärs våtmark. Stefan Persson kollar näten och hjälper oss att artbestämma de fåglar som fastnar.

Vi håller till vid utsiktsplatsen (paviljongen) på Granskär från kl. 05.00 till ca 10.00.

Ta med varma kläder och glöm för all del inte fikakorgen.

För info kontakta Stefan P tel 070-342 64 63

Söndag 18/9

"STENÖDAGEN"

Vi hjälps åt att rycka tallplant för att hålla Stenöreservatet öppet. Fågelklubben bjuder på korv och så håller vi naturligtvis koll på de fåglar som passerar.

Samling ute vid Stenötornet kl. 10.00. Varma, vindtäta kläder och handskar rekommenderas, och så kikaren förstås.

För info kontakta Tord S tel 070-363 18 06

Torsdag 22/9

RINGMÄRKNING, UGGLOR Kilbo

Vilka ugglor kan tänkas fastna i Stefans nät i år? Följ med ut i Kilboskogen så får ni se.

Klubben bjuder på korv och varm saft.

Vi samlas vid Resecentrum kl. 18.00, så visar Birgitta F och Ulla P vägen ut till Kilboskogen.

För info kontakta Birgitta F 070-5540506

Lördag 24/9

FLYTTFÅGLAR Maden

Nu är flyttfågelsträcken i full gång. Följ med till Maden och se vad som passerar. Thomas Th hjälper oss att artbestämma våra flyttande vänner.

Samling Östansjö P kl. 10.00

För info, kontakta Thomas Th 070-517 50 69

Lördag 1/10

EUROPEAN BIRDWATCH DAY

Över hela Europa samlas fågelskådare denna dag för att samla in fågelobservationer. Vi bidrar genom att följa fågelsträcken över havet ute vid Skatudden. Ut till udden är det en promenad på ca 2 km.

Samling vid långtidsparkeringen vid Resecentrum kl. 06.00, så gör vi sällskap ut till Skatudden.

Varma, vindtäta kläder, en välfylld fikakorg och kikare är bra att ha med.

För info, kontakta Lars H 070-699 89 31

Lördag 29/10

BILDVISNING

Ta med dig årets skörd av bilder, så delar vi med oss av vad vi lyckats fånga med kameran. Visa dina diabilder eller foton (Det behöver inte vara fåglar på dem, alla vackra naturbilder är välkomna).

Vi håller till på Bygdegården Vargen kl. 18.00. Klubben bjuder på fika.

För info, kontakta Anna O 0270-155 69

Tisdag 1/11

VINTERFÅGELMATNING

Liksom i fjol har fågelklubben i samarbete med Grangården en informations-kväll om hur vi kan hjälpa våra vänner småfåglarna att överleva vintern. Det blir bildvisning, tipsrunda och demonstration av fågelmat och fröautomater.

Vi finns på Grangården mellan kl. 18.30 och 21.00.

Söndag 27/11

FÖRSTA ADVENT Ålsjön

Som traditionen bjuder, träffas vi vid gamla fågeltornet vid Ålsjön och tänder det första ljuset. Vi gör en eld, så du kan grilla korv om du så önskar (medtag egen korv och/eller fika)

Samling kl. 10.00 vid tornet.

För info, kontakta Ulla P 0270-417 47 eller Anna O 0270-155 69

Lördag 3/12

SKINKSMÖRGÅS

Vi avslutar året med ännu en tradition; skinksmörgås och bildvisning. Ta med de bilder du inte hann visa i oktober.

Vi träffas på Bygdegården Vargen kl. 17.00.

För info, kontakta Ulla P 0270-417 47, Anna O 0270-155 69 eller Lilian W 0270-353 80

Lördag 14/1 2006

Biotestsjön i Forsmark

Vi statar året med en resa till en känd vinterlokal i norra Uppland. Själva sjön och dess utlopp håller alltid öppet vatten. Detta innebär att vissa arter som normalt skulle ha flyttat betydligt längre söderut, väljer att stanna kvar.

Regelbundna arter är häger, sångsvan, bergand och salskrake, vissa år även brunand. Andra arter man kan förvänta sig är ejder, alfågel, sjöorre, svärta, småskrake och naturligtvis havsörn.

Avresa från Resecentrum kl. 08:00.

Begränsat antal platser. Datum och tid kan ändras beroende på vädret. Kontrollera på hemsidan.

Föranmälan till Gunnar Andersson 070-651 4017.

Sen vill vi önska alla medlemmar ett gott slut på året och välkomna tillbaka i vår!

Medan du väntar på våra exkursioner, kan du passa på att besöka våra fågelmatningsstationer och studera våra övervintrande fåglar på nära håll där. Vi har matning på fyra ställen i Söderhamn; vid Granskärs våtmark, vid gamla Ålsjötornet, vid Lasarettbacken och vid Stortjärn.

Väl mött på våra exkursioner!

Cykeltur runt Ålsjön – en vårexkursion med fågelklubben

En tidig majmorgon samlades ca 10 pigga fågelskådare med cyklar, kikare och fikakorg vid Jetmacken i Söderhamn. Solen sken och fåglarna sjöng, men det var ganska kallt.

Fösta stoppet gjorde vi efter några hundra meter nere vid kolonistugorna. Här sjöng bl.a. rödstjärten. Vi cyklade några hundra meter till och kom fram till ridskolan. Skulle vi kanske få se en mindre strandpipare? Det fick vi inte, men däremot satt en blåhake på en sandhög! Vad gjorde den här? Den borde vara uppe i fjälltrakterna nu. På stakesten och i buskarna satt gulärlor och stenskvättor vackert belysta av morgonsolen. Vi cyklade vidare och satt nog på sadeln i minst en kilometer, innan vi fick göra nästa stopp nere vid ladorna på Maden. Ute på ängen smög en räv på en flock rådjur. Vi hörde skönsång av en trädgårdssångare - eller var det svarthättan? Diskussionerna avslutades med att trädgårdssångaren satte sig i trädet ovanför oss och funderade på vad det var vi diskuterade. Skådarnas uppmärksamhet vändes då mot en annan skönsångare? Ortolansparven. Han satt i det höga gräset på ganska nära håll och sjöng och sjöng, helt oberörd av de cyklande tokarna på vägen.

Vi snirklade vidare med våra cyklar över grusvägen och försökte undvika de värsta håligheter. Efter ytterligare några stopp var vi nere vid Ålsjön och kunde titta ut efter sjön. Här flög rödbenor, grönbenor, gulärlor och sädesärlor fram och tillbaka mellan holmarna. Gäss och änder låg i vattnet och sökte föda. En hel gåsfamilj simmade också förbi oss. De söta små gässlingarna hade fullt sjå att hänga med.

Nu började de första fågelskådarna prata om kaffe, men Tord höll oss på sträckbänken. Vi skulle ta oss förbi Ålsjöstugan före första fikapausen. Så det var bara att följa med. De modiga cyklade på hängbron under E4an, men fegisarna (däribland undertecknad) ledde sina fordon över den vingliga trallen. Hornugglan flög upp framför dem som var först i kön på andra sidan. Efter diverse lyssnarstopp var vi ganska frusna när vi väl kom till den efterlängtda fikaplatsen vid en stenmur

bortom Ålsjöstugan. Nu smakade det gott med kaffe och i lä värmede solen våra frusna händer. Årtsångaren sjöng i träden bakom oss.

Sen var vi redo för nya lyssnartag. I sakta mak drog vi oss tillbaka till Ålsjön och ut längs Östansjövägen. Tord ville absolut få höra törnsångaren. Men den ville inte sjunga för oss. Snart var det någon fågelskådare som började prata om kaffepaus igen. Det fick vi vid Sand. Här fick vi sällskap av en fågelälskare av annat slag. En mycket sällskaplig katt smög omkring oss och undrade om vi hade något trevligt att bjuda på.

Nu började det vara svårt att cykla på stigen runt Ålsjön. Så en karavan med skådare ledandes cyklar kom så småningom fram till gamla tornet vid Ålsjön Där låste vi våra cyklar – man kan aldrig vara säker numera- och tog en promenad in i gammelskogen för att titta på de vita blåsipporna. De blommade fortfarande och Anna fick tillfälle att fotografera. Får vi kanske se dem på bildvisningen i höst? Tillbaka till cyklar och tornet för ett besök uppe i detsamma (som man numera kan bestiga utan att bli sjösjuk). Det drog kallt uppe vid tornet så några av oss gick ned och satte oss på bänkarna. Då flög en brun kärrhöksbane rakt över oss. Den var otroligt vacker med sina vita vingar med svarta handpennor!

Nu hade klockan blivit lunchtid och vi tog det sista av matsäcken innan vi cyklade hemåt. Ett stopp för att söka mindre flugsnappare uppe i skogen gav en mycket fin obs på en tretåig hackspettshane. Däremot hörde vi ingen mindre flugsnappare.

Tord summerade dagens observationer och fick ihop det till ca 75 olika arter! Inte dåligt för en så kall vår.

Tack Tord och alla ni andra för en trevlig cykeltur under en kall, men vacker lördags-förmiddag. Det var helt klart värt att kliva upp klockan fem!

Birgitta Fröberg

Notiser

Nordsjöns stormfåglar har plast i magen

Att fåglar fungerar som indikatorer i naturen är välbekant. Ofta är det hos fåglarna man först ser om något i naturen är på väg att gå fel. Under åren 1982-1985 undersökte man stormfåglar i Atlanten och fann att 92% hade i genomsnitt tolv (12!) plastföremål i magen. I slutet av 1990-talet gjordes en ny undersökning och nu hade hela 98% plast i magen. Antal plastföremål hade också ökat till i genomsnitt 23 stycken!

I mars 2002 beslutade Nordsjöländerna att ett system med ekologiska kvalitetsindikatorer (Ecological Quality Objectives) på miljön i Nordsjön skulle starta. En av de saker som skall mätas i detta system är just mängden plast i stormfåglarnas magar.

Elfenbensnäbben återupptäckt

Sedan början av 1990-talet har man ansett att denna jätte bland hackspettar varit utdöd i världen. I USA hade ingen säker observation gjorts sedan 1944 och de stora skogar som var elfenbensnäbbens hemvist har blivit starkt skövlade. Under mer än 20 år har man nu arbetat med att återskapa och skydda dessa stora och fuktiga skogar och i slutet av april kom den sensationella nyheten; man hade observerat en elfenbensnäbb i Cache River National Wildlife Refuge i Arkansas! Fyndet har naturligtvis ifrågasatts och man har bl.a. påtalat de likheter i utseendet som föreligger mellan elfenbensnäbb och den vanligare amerikanska spillkråkan. Om man kan verifiera fyndet betyder det att arbetet med att skydda dessa skogar nu har resulterat i att elfenbensnäbben förhoppningsvis kan räddas för framtiden.

Hur många arter i Sverige?

En fråga som ofta dyker upp är hur många fågelarter som finns i Sverige. Frågan går inte att svara på direkt utan måste benas ut något. Om man avser häckande fågelarter så finns det omkring 250 arter som årligen häckar i Sverige. Men det finns många arter som inte häckar i Sverige men som varje år ses i landet. Det gäller t.ex. kustsnäppan som häckar längs arktiska kuster men ses i Sverige under flyttningen (främst under hösten) ner till övervintringsområdena i västra Europa

och västra Afrika. Tittar man således på alla arter som årligen ses i landet så stiger siffran till omkring 350.

Men sen dyker det ju ibland upp arter som normalt inte finns i Sverige men som av någon anledning kommit fel och därför uppträder i landet endast sällsynt. Om man tittar på det antal arter som någonsin har observerats i landet så hamnar man på 482. De senaste arterna som observerats i Sverige (och alltså är nya för landet) är orientvadarsvala, hudsonspov, sandsnäppa, sibirisk gråsnäppa, svartvingad glada, amurfalk samt kolymasnäppa.

Detta visste Du inte om ringmärkning!

(saxat ur "Svensk ringmärkningsatlas")

- Man kan spåra märkning av fåglar tillbaka till ca 200 år före Kristus då Quintus Fabius Pictor skulle ha märkt en svala. Detta skedde under det andra Puniska kriget och syftet var att sända information till en belägrad stad. Quintus fäste en tråd runt foten på svalan och antal knutar på tråden angav hur många dagar det skulle dröja innan undsättning kunde nå fram!
- Tysken Naumann märkte år 1820 ett antal vråkar i syfte att studera deras dräktutveckling. Han beklagade dock att han endast fick tillbaka ringarna och inte hela fåglarna varför projektet avslutades!
- Hans Christian Cornelius Mortensen räknas som den som först började ringmärka fåglar mer vetenskapligt. Detta skedde i slutet av 1800-talet i Viborg på Jylland. Han använde sig av aluminiumband som efter att en inskription stansats in formades till ringar. Den första fågel som Mortensen ringmärkte var en stare som den 5 juni 1899 försågs med en ring märkt "Viborg 1". Fram till och med 1920 hade hans arbete resulterat i drygt 5000 märkta fåglar av 33 arter och nästan 400 återfynd!
- Den 30 juli 1911 märktes 76 fjällvråkar i trakten av Kiruna. Märkaren var konservator Gustav Kihlén och dessa fjällvråkar är de första fåglarna som märkts i Sverige. Märkningen resulterade i inte mindre än 15 återfynd och man fick i och med detta direkt en kunskap om fjällvråkarnas övervintringsområden!

- drift i januari 1960. Det är hit man skall skicka en ring om man hittar en sådan. Ringmärkningscentralen ansvarar för all ringmärkning i Sverige.
- I ringarna används en legering som består av aluminium (97,35%), magnesium (2,25%) och mangan (0,4%). De minsta ringarna tillverkas dock av nästan enbart aluminium (99,5%). Det finns 25 olika ringstorlekar där den största väger 12,5 g och den minsta 0,03 g.

Det finns idag 20 fågelstationer i Sverige där ringmärkning bedrivs regelbundet. Mest känd är Ottenby där ringmärkning skett sedan 1946. Året efter startade en station vid Falsterbo. Ringmärkning bedrivs dessutom av enskilda licensierade personer runt om i landet. Antalet licenser för dessa personer (huvudmärkare och medhjälpare) beräknas till ca 500 st.

GRANNGÅRDEN

Tisdagen den 1 november 2005 kl. 18:30-21:00

**Tillsammans med Söderhamns Fågelklubb
hälsar vi Er välkomna till en helkväll
om våra vanligaste gäster vid vinterfågelbordet.**

**Vi kommer att visa bilder
Prata om fågelmat och fröautomater
Demonstrera fågelholkar**

**Vi gör en tipsrunda i butiken med fina priser
Fågelmat och fågelholkar**

Välkomna